

Bruxelles, 16.7.2021.
COM(2021) 407 final

2021/0230 (NLE)

Prijedlog

PREPORUKE VIJEĆA

o Paktu za istraživanje i inovacije u Europi

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Unatoč doprinosu europskog istraživačkog prostora (EIP) velikim postignućima u područjima kao što su istraživačke infrastrukture, otvorena znanost, međunarodna suradnja, rodna ravnoteža u istraživanju i inovacijama, zajedničko programiranje i mobilnost istraživača, dokazi dobiveni tijekom 20 godina provedbe EIP-a pokazuju da je potrebno učiniti više.

Komisija je 30. rujna 2020. donijela Komunikaciju „Novi EIP za istraživanje i inovacije” (COM(2020) 628 final) radi uspostavljanja novog europskog istraživačkog prostora koji će biti prikladan za ostvarivanje ambicije o uspješnoj tranziciji prema održivoj, digitalnoj i otpornoj Europi te radi bolje pripreme za budućnost.

U komunikaciji iz 2020.¹ poziva se na produbljenje EIP-a tako da se s koordinacije nacionalnih politika prijeđe na dublju integraciju tih politika. U njoj se poziva na mobiliziranje država članica oko ključnih načela i vrijednosti te na utvrđivanje prioriteta područja za zajedničko djelovanje. To je važno u doba kad su potrebni povećano i usmjerenije nacionalno financiranje i reforme, osobito uzimajući u obzir pandemiju, radi ubrzanja dvostruke zelene i digitalne tranzicije.

Za istraživanje i inovacije uglavnom su nadležne države članice, stoga se izgradnja europskog istraživačkog prostora u velikoj mjeri oslanja na reforme nacionalnih politika i nacionalne inicijative. U Paktu za istraživanje i inovacije u Europi utvrđuju se zajednički dogovorene vrijednosti i načela te područja u kojima će države članice zajednički razvijati prioritetne mjere, čime će se podupirati provedba vizije i ciljeva novog EIP-a.

Pakt se, radi podupiranja provedbe nacionalnih politika u okviru EIP-a, temelji na i. zajedničkim načelima i vrijednostima EU-a u području istraživanja i inovacija; ii. zajedničkim prioritetnim područjima za djelovanje; iii. ulaganjima i reformama koji se provode u skladu sa zajednički dogovorenim dobrovoljnim ciljevima; i iv. pojednostavnjenim postupcima koordinacije i praćenja politika. Objedinjavanjem tih elemenata u jedinstvenom pravnom aktu potvrdit će se politička obveza država članica da mobiliziraju svoje politike u području istraživanja i inovacija radi rješavanja problema s kojima se Europa danas suočava, što se ponajprije odnosi na ostvarivanje dvostruke tranzicije i oporavak nakon pandemije. Pakt će služiti i za vođenje i ažuriranje novih smjerova politike te pomaganje u praćenju i procjenjivanju ostvarenog napretka.

Paktom će se ujedno podupirati i nastojanja EU-a da bude uzor na međunarodnoj razini te da promiče ravnopravne uvjete na tržištu i uzajamnost na osnovi temeljnih vrijednosti, kako je navedeno u Komunikaciji Komisije o globalnom pristupu istraživanju i inovacijama².

Predloženo je da se Pakt donese u obliku jedinstvene neobvezujuće inicijative, to jest u obliku preporuke Vijeća, kao odraz zajedničke ambicije o uspostavljanju novog EIP-a.

¹ U dokumentu COM(2020) 628 final predlažu se četiri strateška cilja kako bi se osigurala prikladnost novog EIP-a za buduće izazove: i. davanje prednosti ulaganjima i reformama; ii. poboljšanje pristupa izvrsnosti; iii. prijenos rezultata istraživanja i inovacija u gospodarstvo; i iv. produbljenje EIP-a.

² COM(2021) 252 final.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravne su osnove za ovu inicijativu članak 182. stavak 5. i članak 292. UFEU-a. U skladu s člankom 292. UFEU-a Vijeće može usvajati preporuke i odlučuje na prijedlog Komisije u svim slučajevima kada se Ugovorima predviđa da mora usvajati akte na prijedlog Komisije. U skladu s člankom 179. UFEU-a cilj je Unije jačati svoje znanstvene i tehnološke temelje ostvarivanjem europskog istraživačkog prostora u kojem će istraživači, znanstvene spoznaje i tehnologija slobodno cirkulirati, i poticati je kako bi postala konkurentnija, uključujući u svojoj industriji, te istodobno promicati sve istraživačke djelatnosti koje se smatraju potrebnima.

U skladu s člankom 181. UFEU-a Europska unija i države članice koordiniraju svoje aktivnosti istraživanja i tehnološkog razvoja kako bi se osigurala koherentnost politika pojedinih država i politike Unije. U bliskoj suradnji s državama članicama, Komisija može poduzeti svaku korisnu inicijativu radi promicanja te koordinacije, a osobito inicijative kojima je cilj utvrđivanje smjernica i pokazatelja, organizacija razmjene najbolje prakse i priprema potrebnih elemenata za periodičko praćenje i ocjenu. O tome se u cijelosti izvješćuje Europski parlament.

Člankom 182. stavkom 5. otvara se mogućnost dopune aktivnostima planiranima u višegodišnjem okvirnom programu, čime se Europskom parlamentu i Vijeću, koji odlučuju u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom, omogućuje utvrđivanje mjera koje su potrebne za provedbu europskog istraživačkog prostora.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Svrha je europskog istraživačkog prostora stvoriti prostor u kojem će „istraživači, znanstvene spoznaje i tehnologija slobodno cirkulirati” (članak 179. UFEU-a). Budući da je riječ o inicijativi s višerazinskim upravljanjem u okviru koje se primjenjuje pristup koji obuhvaća sve razine upravljanja, čime se osigurava usklađenost politika na različitim razinama upravljanja i među svim područjima politike, inicijativa je u skladu s načelom supsidijarnosti. U okviru toga poštuju se nadležnosti država članica u tom području, pri čemu se osigurava da se politika istraživanja i inovacija provodi ostvarivanjem bliske sinergije među svim razinama upravljanja (lokalna, regionalna, nacionalna i globalna), i uvode se inicijative kojima se većina dodane vrijednosti EU-a ostvaruje na europskoj razini, a koje su povezane s odgovorima politike na nacionalnoj i regionalnoj razini i temelje se na njima. Stoga se, s obzirom na to da prijedlog nije u isključivoj nadležnosti Europske unije, primjenjuje načelo supsidijarnosti.

• Proporcionalnost

Predložena djelovanja proporcionalna su ciljevima koji se nastoje postići. Prijedlogom se podupire ostvarivanje ciljeva novog europskog istraživačkog prostora. Njime se nadopunjuju aktivnosti država članica koje se odnose na uspostavljanje istraživačkog prostora koji je usredotočen na istraživače i koji se temelji na vrijednostima, izvrsnosti i učinku. U okviru prijedloga poštuju se prakse država članica te se primjenjuje diferencirani pristup koji odražava različite gospodarske, financijske i socijalne situacije u državama članicama te raznolikost sustava istraživanja i odgovarajućih institucija i organizacija. Pritom se uzima u obzir to da različiti nacionalni, regionalni ili lokalni uvjeti mogu dovesti do razlika u načinu provedbe predložene preporuke.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Stajališta brojnih dionika prikupljena su u nizu događanja. Komisija se ponajprije savještovala s Forumom EIP-a za tranziciju (koji je osnovan kao neformalna stručna skupina Komisije), u okviru kojeg je omogućeno da se na strukturirani način uzmu u obzir stajališta država članica i dionika. Relevantni dionici i krovne organizacije pozvani su da izraze svoja stajališta (npr. u okviru radionica održanih 20. travnja i 25. svibnja 2021.), koja su propisno uzeta u obzir.

U razdoblju od 15. travnja do 13. svibnja 2021. provedeno je i javno savjetovanje radi prikupljanja stajališta šire javnosti.

Budući da je ova inicijativa predviđena u nedavnoj Komunikaciji Komisije „Novi EIP za istraživanje i inovacije” (COM(2020) 628 final), uvelike se oslanja na analizu i dokaze kojima se potkrepljuje ta komunikacija o novom europskom istraživačkom prostoru (SWD(2020) 214 final).

- **Procjena učinka**

Procjena učinka nije provedena jer se u priloženom planu opisuje da je ova inicijativa predviđena u Komunikaciji Komisije „Novi EIP za istraživanje i inovacije” (COM(2020) 628 final). Inicijativa se stoga uvelike oslanja na analizu i dokaze kojima se potkrepljuje ta komunikacija o novom europskom istraživačkom prostoru (SWD(2020) 214 final).

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Nije relevantno.

5. DRUGI ELEMENTI

Nije relevantno.

Prijedlog

PREPORUKE VIJEĆA

o Paktu za istraživanje i inovacije u Europi

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 182. stavak 5. i članak 292. prvu i drugu rečenicu,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Komisija je 30. rujna 2020. donijela Komunikaciju „Novi EIP za istraživanje i inovacije”³, u kojoj je utvrdila novu viziju za europski istraživački prostor (EIP) i najavila da namjerava donijeti prijedlog o Paktu za istraživanje i inovacije.
- (2) U zaključcima Vijeća o novom europskom istraživačkom prostoru, donesenima 1. prosinca 2020.⁴, poziva se Komisiju i države članice da 2021. osmisle program politike EIP-a i model višerazinskog upravljanja radi ostvarivanja novog europskog istraživačkog prostora.
- (3) Provedbom europskog istraživačkog prostora u protekla dva desetljeća pridonijelo se određenim velikim postignućima u područjima kao što su istraživačke infrastrukture, otvorena znanost, međunarodna suradnja, rodna ravnoteža u istraživanju i inovacijama, zajedničko programiranje, karijere u području istraživanja i mobilnost istraživača. Međutim, napredak u ulaganju u istraživanje i inovacije u zadnje se vrijeme usporio te je potrebno učiniti više kako bi se taj trend preokrenuo.
- (4) Kako bi se riješili globalni problemi, u okviru međunarodne suradnje putem EIP-a trebalo bi se voditi računa o prioritetima vanjskih odnosa Unije, ona bi se trebala temeljiti na multilateralizmu i svrsishodnoj otvorenosti te bi se u okviru nje trebali promicati ravnopravni uvjeti i uzajamnost na osnovi temeljnih vrijednosti i zajedničkih okvirnih uvjeta.
- (5) Da bi se ostvario EIP prikladan za budućnost, potrebno je prijeći s pristupa koordinacije na dublju integraciju nacionalnih politika. Stoga se u Komunikaciji Komisije „Novi EIP za istraživanje i inovacije” poziva na mobiliziranje država članica oko ključnih načela i vrijednosti te na utvrđivanje zajedničkih prioritetnih područja za djelovanje. To je osobito važno u doba kad su potrebni povećano i usmjerenije nacionalno financiranje i reforme radi ubrzanja dvostruke zelene i digitalne tranzicije te provedbe ciljeva iz Pariškog sporazuma, u skladu s ciljevima iz europskog zelenog plana.
- (6) Potrebni su zajednička načela i vrijednosti kako bi se potvrdili čvrsti temelji za istraživanje i inovacije u Uniji, kojima se naglašavaju vrijednosti (etika i integritet;

³ COM(2020) 628 final.

⁴ 135673567135673567/20.

sloboda znanstvenog istraživanja; rodna ravnopravnost i jednake mogućnosti), utvrđuju bolji uvjeti rada (slobodno kretanje istraživača, znanja i tehnologije; težnja za izvrsnošću; stvaranje vrijednosti) i jača suradnja (koordinacija, usklađenost i predanost; globalna suradnja; uključivost; društvena odgovornost).

- (7) Zajednički dogovorena zajednička prioritetna područja trebala bi dionicima jasno ukazivati na područja i djelovanja koja Unija i njezine države članice smatraju svojim zajedničkim prioritetima i u kojima se obvezuju na suradnju, stvarajući pritom stabilan okvir za oblikovatelje politika, javne i privatne ulagatelje i provoditelje istraživanja i inovacija.
- (8) Da bi se dala prednost ulaganjima i reformama, države članice trebale bi ponovno potvrditi cilj ulaganja od 3 % BDP-a EU-a u istraživanje i razvoj te ga ažurirati kako bi se uzeli u obzir novi prioriteti Unije, uključujući novi cilj javnih izdvajanja od 1,25 % BDP-a EU-a, koji države članice trebaju ostvariti do 2030. na usklađen način na razini EU-a, kako bi se iskoristila i potaknula privatna ulaganja. Osim toga, države članice trebale bi do 2030. dobrovoljno usmjeriti 5 % nacionalnih javnih sredstava za istraživanje i razvoj u zajedničke programe i europska partnerstva. Države članice čija su ulaganja u istraživanje i razvoj kao postotak BDP-a niža od prosjeka Unije trebale bi raditi na tome da se u sljedećih pet godina njihova ukupna ulaganja u istraživanje i razvoj povećaju za 50 %.
- (9) Za jačanje EIP-a potrebna je pojačana suradnja između Europske komisije i država članica. To se može postići uspostavljanjem pojednostavnjenog sustava praćenja i koordinacije za uzajamno učenje i pojačani bilateralni dijalog.
- (10) Trebalo bi koordinirati ulaganja i reforme na razini EU-a i na nacionalnoj razini kako bi se ojačali nacionalni sustavi za istraživanje i inovacije te povećao njihov učinak na razini Unije: iako se nacionalnim politikama za istraživanje i inovacije razvoj nacionalnih sustava usmjerava prema nacionalnim ciljevima, one pridonose i ciljevima EIP-a te drugim zajedničkim prioritetima Unije u strateškim područjima od zajedničkog interesa,

PREPORUČUJE DRŽAVAMA ČLANICAMA:

1. VRIJEDNOSTI I NAČELA ZA ISTRAŽIVANJE I INOVACIJE

- (1) da se dogovore o zajedničkim vrijednostima i načelima za istraživanje i inovacije u Uniji kako je navedeno u nastavku te da ih primjenjuju u svojim unutarnjim sustavima za istraživanje i inovacije, u bliskoj suradnji s dionicima. Osim toga, države članice i Unija trebale bi te vrijednosti i načela promicati u svojim interakcijama s trećim zemljama radi ostvarivanja ravnopravnih uvjeta i zajedničkih okvirnih uvjeta.

Poštovanje vrijednosti

- (a) **etika i integritet u istraživanju i inovacijama:** istraživači, procesi istraživanja te sustav za istraživanje i inovacije u cjelini trebali bi biti u skladu sa strogim pravilima i praksama povezanim s etikom i integritetom, koji su temelj odgovornog i vjerodostojnog istraživanja bez nedopuštenih utjecaja, što je preduvjet za postizanje izvrsnosti, te čine temelj za dužnost istraživača da budu nepristrani i da ne primjenjuju metodološke prečace;

- (b) **sloboda znanstvenog istraživanja:** dio je istraživačke kulture koja je svojstvena EIP-u i nužni uvjet koji je istraživačima potreban da bi mogli slobodno, otvoreno i sigurno definirati svoja istraživačka pitanja, teorije i metode te da bi mogli stvarati, dijeliti i širiti znanje, podatke i druge rezultate;
- (c) **rodna ravnopravnost i jednake mogućnosti:** obuhvaća rodnu ravnotežu u istraživačkim timovima na svim razinama, rodnu ravnotežu u odlučivanju i uključivanje rodne dimenzije u sadržaj istraživanja i inovacija te uzimanje u obzir raznolikosti u širem smislu, uključujući, među ostalim, rodnu, etničku i socijalnu raznolikost, osobe s invaliditetom i suzbijanje diskriminacije po svim osnovama;

Bolji rad

- (d) **slobodno kretanje:** istraživača i pomoćnog osoblja, znanstvenih spoznaja i tehnologije; to uključuje razmjenu znanstvenih spoznaja, podataka i alata u što ranijoj fazi, ponajprije praksama otvorene znanosti, privlačnim karijerama utemeljenima na zaslugama, priznavanjem vještina istraživača i tehničkog osoblja, jačanjem okvirnih uvjeta za mobilnost istraživača i poticanjem razmjena između znanstvene zajednice i industrije (ali i drugih sektora) te širenjem inovacija i otvorenog pristupa istraživačkim infrastrukturama, tehnološkim infrastrukturama i njihovim uslugama;
- (e) **težnja za izvrsnošću:** znači predanost programiranju, provođenju ili podupiranju istraživanja najveće moguće kvalitete radi postizanja i nagrađivanja izvrsnosti kao predujeta za ostvarivanje znanstvenog, tehnološkog, gospodarskog, političkog i društvenog utjecaja te širenje cjelokupne europske baze znanja. To podrazumijeva da bi se javna potpora za istraživanja i inovacije trebala usmjeravati tako da se odabiru i financiraju ideje visoke kvalitete, pri čemu kvaliteta podrazumijeva prvorazredna istraživanja kojima se dobivaju otvoreni rezultati koji se mogu provjeriti i ponoviti te koja se provode primjenom transparentnih procesa i metodologija istraživanja te upravljanjem istraživanjima, čime se omogućuje sustavna ponovna upotreba prethodno dobivenih rezultata. Sustav procjene istraživanja (za istraživanje, istraživače, timove i institucije) trebao bi biti usklađen s tim načelom i nagrađivati kvalitetu u skladu s njime; pri dodjeljivanju javnih potpora trebala bi se uspostaviti prava ravnoteža između istraživanja potaknutih znatiželjom i istraživanja usmjerenih na ostvarivanje zadatka;
- (f) **stvaranje vrijednosti:** to znači jačanje utjecaja istraživanja i inovacija tako da se vodeći položaj Europe u stvaranju znanja pretvori u relevantne i održive proizvode, usluge, postupke i rješenja kojima se podupiru dobrobit građana, gospodarsko blagostanje, otvorene inovacije, oblikovanje politika na temelju dokaza i otvorena strateška autonomija; to uključuje, među ostalim, rad kojim se povezuju različita područja politike, poticanje jačeg povezivanja sudionika u okviru multidisciplinarnog i međusektorske suradnje te promicanje temeljnih istraživanja na poticaj istraživača i uloge tih istraživanja u ostvarivanju prijelomnih otkrića i izgradnji široke baze znanja;

Suradnja

- (g) **koordinacija, usklađenost i predanost:** putem njih države članice uvode europsku dimenziju u nacionalne politike za istraživanje i inovacije te osiguravaju nacionalno uključivanje u uspješnu provedbu prioriteta EIP-a te

predanost toj provedbi. Države članice, uz pomoć Unije, koordiniraju svoje politike i programe za istraživanje i inovacije u područjima od zajedničkog interesa, među ostalim osiguravanjem komplementarnosti s okvirnim programima EU-a za istraživanje i inovacije, čime se olakšavaju transnacionalna suradnja u EIP-u te izravna ulaganja u istraživanje i inovacije te reforme u tom području koji su usmjereni na ostvarivanje ciljeva EIP-a i ubrzavanje zelene i digitalne tranzicije;

- (h) **globalna suradnja:** države članice uključuju se u uzajamno korisne oblike suradnje i zajedničke aktivnosti u području istraživanja i inovacija s partnerima iz trećih zemalja i regija, na temelju vrijednosti i načela Unije utvrđenih ovim Paktom, ciljeva održivog razvoja UN-a i drugih relevantnih međunarodnih instrumenata;
- (i) **uključivost:** države članice trebale bi nastojati ostvariti puni potencijal EIP-a kako bi bile konkurentne na globalnoj razini; u skladu s time države članice i regije sa slabijim rezultatima trebale bi pojačati svoja nastojanja da povećaju uspješnost i veličinu svojih sustava za istraživanje i inovacije te da razviju svoje kapacitete, i u smislu ljudskih potencijala i u smislu infrastrukture, među ostalim postizanjem sinergija između svojih nacionalnih financijskih sredstava i sredstava Unije. Na razini Unije trebalo bi podupirati nastojanja da se provoditelji istraživanja i inovacija iz regija sa slabijim rezultatima poveže s izvrsnim europskim mrežama iz cijele Unije;
- (j) **društvena odgovornost:** obuhvaća nastojanja da se odgovori na društvene potrebe za proširenjem kolektivnih kapaciteta i postizanjem većeg utjecaja na društvo te da se poveća povjerenje u znanost i inovacije uključivanjem dionika, lokalnih zajednica i građana u osmišljavanje i provedbu politika za istraživanje i inovacije te osiguravanjem da te politike brzo djeluju i da se mogu prilagoditi neočekivanim izazovima;

2. PRIORITETNA PODRUČJA ZA ZAJEDNIČKO DJELOVANJE

- (2) da se dogovore o sljedećim prioritetnim područjima za zajedničko djelovanje kojima se podupire EIP, na temelju kojih će Komisija i države članice osmisliti i dogovoriti djelovanja u okviru programa politike EIP-a. Tim bi se djelovanjima trebali osigurati visok stupanj usklađenosti sa zajednički usuglašenim vrijednostima i načelima za istraživanje i inovacije u Uniji, kako su navedeni u ovoj preporuci, te odgovarajuća potpora za njih:

Produbljenje stvarno funkcionalnog unutarnjeg tržišta za znanje

- (a) **otvorena znanost:** u cijeloj Uniji trebalo bi podupirati istinsku kulturu otvorene znanosti, među ostalim uvođenjem otvorenog pristupa znanstvenim publikacijama i istraživačkim podacima⁵ te širenjem i prihvaćanjem načela i praksa otvorene znanosti, pri čemu treba voditi računa o razlikama među disciplinama i kulturama, uključujući višejezičnost, podupirati razvoj vještina povezanih s otvorenom znanošću te dodatno razvijati i integrirati digitalne infrastrukture i usluge kojima se podupire otvorena znanost;

⁵

Tj. primjenom načela „otvoreno koliko je to moguće, zatvoreno koliko je to potrebno”.

- (b) **istraživačke infrastrukture:** trebalo bi dodatno razraditi otvoreni pristup europskim i nacionalnim istraživačkim infrastrukturama i bolje ih iskoristavati, uključujući e-infrastrukture, njihovu integrativnu funkciju u ekosustavu znanja i inovacija te njihov potencijal za stvaranje partnerstava i udruživanje resursa te povezanost s europskim oblakom za otvorenu znanost. Time će se europskoj znanosti pomoći da se natječe na globalnoj razini, pridonijet će se smanjenju raskoraka između istraživanja i inovacija te poticati uključivost u EIP-u; to će zahtijevati, među ostalim, upotrebu šireg spektra izvora financiranja za istraživačke infrastrukture koje su vodeće u svijetu te razmatranje novih načina financiranja transnacionalnog i virtualnog pristupa;
- (c) **rodna ravnopravnost, jednake mogućnosti i uključivost:** trebalo bi podupirati veće sudjelovanje žena u znanosti i inovacijama te raditi na uklanjanju nejednakosti s obzirom na spol, rasno ili etničko podrijetlo, vjeru ili uvjerenja, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju;
- (d) **karijere i mobilnost istraživača te sustav za procjenu istraživanja i nagrađivanje:** u cijeloj Uniji trebalo bi u većoj mjeri odavati priznanje karijerama istraživača, povećati privlačnost njihovih karijera i osigurati im osposobljavanje i vještine nužne za ispunjavanje promjenjivih potreba povezanih s ulogom istraživača; to će se postići stvaranjem stabilnih, privlačnih, uključivih, podupirućih i transparentnih uvjeta rada i zaposlenja te osiguravanjem jasnih i dobro utvrđenih putova u karijeri te smjernica potrebnih za donošenje informiranih odabira povezanih s karijerom, pri čemu bi se trebalo osloniti na ključne programe kao što su aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i osigurati usklađenosti s tim programima; pritom bi trebalo pojačati uravnoteženo kretanje istraživača u Uniji te među sektorima i javnim upravama; povećati privlačnost tih karijera za nadarene osobe iz cijelog svijeta. Trebalo bi dodatno razraditi postojeće sustave za procjenjivanje istraživanja, istraživača, timova i institucija radi nagrađivanja kvalitete, učinka, praksa povezanih s otvorenom znanosti, vodećeg položaja i suradnje s društvom i industrijom; uzeti u obzir širok spektar rezultata istraživanja i istraživačkih aktivnosti i omogućiti raznolike putove u karijeri. U okviru sustava za nagrađivanje trebalo bi na ispravan način paziti da se osigura transparentnost te izbjegnju pristranosti, diskriminacija i nepravedno postupanje. Transparentnost navedenoga trebala bi se osigurati primjenom odgovarajućih pokazatelja;
- (e) **vrednovanje znanja:** trebalo bi pojačati suradnju i međusobne veze među sudionicima u istraživanju i inovacijama, uključujući one koji trenutačno nisu aktivni, te bolje koordinirati politike i programe na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini, ponajprije putem okvira za vrednovanje znanja, prihvaćanjem rezultata istraživanja, unapređivanjem vještina i upravljanjem intelektualnom imovinom;
- (f) **angažman na globalnoj razini:** trebalo bi osmisliti usklađenu strategiju i zajedničke alate za angažman na globalnoj razini, kojima se promiču zajedničke europske vrijednosti i načela za istraživanje i inovacije u području međunarodne suradnje te iskoristava privlačnost istraživanja koja se provode u Europi; osigurati stratešku autonomiju Europe u području znanosti i istraživanja te pritom očuvati otvoreno gospodarstvo; promicati ravnopravne uvjete i uzajamnost na osnovi temeljnih vrijednosti; pojačati partnerstva u području istraživanja i inovacija te pojačati suradnju s trećim zemljama i regionalnim organizacijama.

Zajedničko suočavanje s izazovima koji proizlaze iz dvostruke zelene i digitalne tranzicije te povećanje sudjelovanja društva u EIP-u

- (g) **djelovanja u okviru EIP-a koja se temelje na izazovima:** u okviru tih djelovanja Komisija i države članice, uključujući njihove regije, gradove i općine, pojačano surađuju na osmišljavanju i provedbi otpornijih i održivijih sektorskih politika radi poticanja pronalazjenja rješenja koja se temelje na istraživanju i inovacijama te radi smanjenja potencijalnih prijetnji; ta djelovanja mogu obuhvaćati različite oblike suradnje, kao što su misije u okviru programa Obzor Europa, europska partnerstva koja uključuju zajednice znanja i inovacija u okviru Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT), inicijative za zajedničko programiranje, potpore za multilateralne saveze i drugi oblici suradnje, a mogu se uspostaviti radi otklanjanja novih i dugotrajnih problema kao što su klimatske promjene, energetska i digitalna tranzicija, migracije, onečišćenje plastičnim otpadom, rak ili prijetnje javnom zdravlju; ta bi se djelovanja trebala oslanjati na doprinose iz cijelog niza disciplina, čime se omogućuje sveobuhvatno suočavanje s predmetnim izazovima; mogu se temeljiti na iskustvima iz postojećih koordinacijskih inicijativa kao što su Strateški plan za energetske tehnologije (plan SET) i, primjerice, inicijativa „EIP protiv koronavirusa”, koja je pokazala važnost udruživanja snaga Unije, država članica i pridruženih zemalja kako bi se bliskom koordinacijom, zajedničkim osmišljavanjem, suradnjom, razmjenom podataka i zajedničkim financiranjem brzo ostvario napredak prema zajedničkom cilju;
- (h) **sinergije među politikom za istraživanje i inovacije, obrazovanjem i Programom EU-a za vještine:** istraživanje i inovacije i (visoko) obrazovanje ključni su pokretači inovacija te stvaranja, širenja i korištenja znanja. Potrebna su djelovanja kako bi se razvile i iskoristile sinergije između EIP-a i Europskog prostora visokog obrazovanja, ponajprije preko visokih učilišta i istraživačkih infrastrukture, uključujući e-infrastrukture, te Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) i njegovih zajednica znanja i inovacija; kako bi se osigurali usmjerenje i potpora, uz sudjelovanje relevantnih dionika, za prijelaz sustava visokog obrazovanja na viši stupanj suradnje, uključivosti, izvrsnosti i digitalizacije, što se ostvaruje, među ostalim, daljnjim razvojem inicijative „Europska sveučilišta”, koja služi za testiranje modernih i uključivih visokih učilišta u Europi usmjerenih na budućnost; te kako bi se osmislile i provele inicijative čiji je cilj osigurati da istraživači steknu sve vještine potrebne na tržištu rada te inicijative za dokvalifikaciju i prekvalifikaciju putem usmjerenog osposobljavanja;
- (i) **sinergije između politike za istraživanje i inovacije te industrijske politike u svrhu jačanja inovacijskih ekosustava:** istraživanja i inovacije te brzo prilagodljiva industrija dva su ključna pokretača konkurentnosti i otvorene strateške autonomije. Stoga su potrebna djelovanja kako bi se razvile i iskoristile sinergije između EIP-a i ažurirane industrijske strategije⁶, ponajprije preko istraživačkih i tehnoloških infrastrukture, visokih učilišta, partnerstava u okviru programa Obzor Europa (koja uključuju zajednice znanja i inovacija u okviru EIT-a), industrijskih saveza i zajedničkih planova za industrijsku tehnologiju (od temeljnih istraživanja do uvođenja u praksi) u ključnim

⁶ Ažuriranje nove industrijske strategije za 2020.: izgradnja snažnijeg jedinstvenog tržišta za oporavak Europe (COM(2021) 350 final).

strateškim područjima; ta djelovanja trebalo bi zajednički osmisliti s državama članicama, industrijom (uključujući MSP-ove) i drugim dionicima u području istraživanja i inovacija te bi pritom trebalo dati prednost određenim područjima tehnologije kako bi se pomoglo u usklađivanju javnih i privatnih ulaganja;

- (j) **aktivnije sudjelovanje građana i društva u svim dimenzijama istraživanja i inovacija:** to obuhvaća npr. doprinos koji građani daju iznošenjem svojih stajališta i svojim sudjelovanjem te mogućnost korištenja tih stajališta i sudjelovanja, čime će se javnost pobliže upoznati s pogodnostima i učinkom istraživanja i inovacija na svakodnevni život ljudi, osigurati veća raznolikost pristupa za osmišljavanje i provedbu politike istraživanja i inovacija te povećati relevantnost istraživanja i inovacija za društvo, ponajprije tako što će istraživanja i inovacije građanima postati prihvatljiviji, a nova rješenja pristupačnija;

Povećanje pristupa izvrsnosti u području istraživanja i inovacija u cijeloj Uniji

- (k) **više ulaganja i reformi u zemljama i regijama s lošijim rezultatima u području istraživanja i inovacija:** to znači mobiliziranje financijskih sredstava Unije i država članica za ulaganja u istraživanje i inovacije, zajedno s potporom i pomoći koje će se pružati za pokretanje potrebnih reformi u području istraživanja i inovacija;
- (l) **sinergije između programa financiranja Unije te nacionalnih i regionalnih programa financiranja:** potrebno je poticati i jačati sinergije između programa financiranja Unije te nacionalnih i regionalnih programa financiranja istraživanja i inovacija, osobito s obzirom na program Obzor Europa, kohezijsku politiku i Mehanizam za oporavak i otpornost;
- (m) poboljšane suradničke veze organizacija koje provode istraživanja iz zemalja sa slabijim rezultatima u području istraživanja i inovacija te integriranje tih organizacija na temelju izvrsnosti u europske znanstvene mreže i inovacijske ekosustave;

Unapređenje usklađenih ulaganja i reformi u području istraživanja i inovacija

- (n) pružanje potpore za davanje prednosti dugoročnim ulaganjima i reformama politike u području istraživanja i inovacija te za osiguravanje tih ulaganja i reformi: potpora se pruža na svim razinama upravljanja (razina Unije, nacionalna razina i regionalna razina), među ostalim i za regulatorna izolirana okruženja i eksperimentalne klauzule; njihovo osmišljavanje, provedba i procjena trebali bi biti usko povezani radi ostvarivanja što većih sinergija i učinaka;
- (o) **koordinacija ulaganja u istraživanja i inovacije:** provodit će se pružanjem potpore za utvrđivanje i ostvarivanje potencijala za koordinirana ulaganja i reforme radi jačanja dimenzije EIP-a na svim razinama upravljanja u Uniji i ostvarivanja što većeg učinka u korist znanstvenih i inovacijskih sustava u Uniji;

3. DAVANJE PREDNOSTI ULAGANJIMA I REFORMAMA

- (3) da daju prednost ulaganjima i reformama koji su usmjereni na prioritete EIP-a i koji osiguravaju uvjete i potporu koji su potrebni za jača privatna ulaganja u istraživanje i inovacije na nacionalnoj i regionalnoj razini utvrđivanjem realnih, ali ambicioznih,

dobrovoljnih ciljeva na razini Unije i na nacionalnoj razini za ulaganja u istraživanje i razvoj:

- (a) za javne rashode za istraživanje i razvoj te privatna ulaganja u istraživanje i inovacije potrebni su odgovarajući okvir politike i regulatorni okvir kako bi ti rashodi i ulaganja bili što djelotvorniji i učinkovitiji te kako bi se njima ostvario gospodarski i društveni učinak; suprotno tomu, da bi se reformirao okvir politike za istraživanje i inovacije ili proveo program kojim se uvode korjenite promjene, potrebno je mobilizirati odgovarajuće resurse (npr. financijska sredstva, ljudske resurse, vještine i istraživačka radna mjesta) kako bi se potaknule promjene i poboljšali uspješnost i rezultati sustava za istraživanje i inovacije;
 - (b) ciljevi ulaganja u istraživanje i razvoj ne samo da potiču ukupnu stopu povećanja rashoda za istraživanje i razvoj, već i odražavaju ciljeve koji su više kvalitativne prirode, u smislu znanstvenih, tehnoloških, društvenih ili industrijskih usmjerenja; to se osobito odnosi na javne rashode za istraživanje i razvoj kojima se podupiru prioriteta EIP-a, uključujući reforme nacionalnih sustava za istraživanje i inovacije, održivo i konkurentno gospodarstvo te dvostruka tranzicija;
- (4) da potvrde svoju namjeru povećanja ulaganja na razini Unije u istraživanje i razvoj na sljedeći način:
- (a) povećanje ukupnih rashoda za istraživanje i razvoj na 3 % BDP-a EU-a („cilj od 3 %”);
 - (b) povećanje ukupnih javnih izdvajanja za istraživanje i razvoj na 1,25 % BDP-a EU-a do 2030.;
 - (c) povećanje udjela nacionalnih javnih rashoda za istraživanje i razvoj usmjerenih na zajedničke programe, istraživačke infrastrukture i europska partnerstva na 5 % nacionalnog javnog financiranja za istraživanje i razvoj do 2030.;
 - (d) povećanje ukupnih rashoda za istraživanje i razvoj od 50 % u sljedećih pet godina za države članice čiji su rashodi za istraživanje i razvoj kao postotak BDP-a niži od prosjeka EU-a;
- (5) da utvrde, na dobrovoljnoj osnovi, nacionalne ciljeve ulaganja za:
- (a) javna izdvajanja namijenjena za istraživanje i razvoj, izražena kao postotak BDP-a;
 - (b) postotak nacionalnih javnih rashoda za istraživanje i razvoj usmjerenih na zajedničke programe, istraživačke infrastrukture i europska partnerstva;
 - (c) očekivano povećanje ukupnih rashoda za istraživanje i razvoj za one države članice čiji su rashodi za istraživanje i razvoj kao postotak BDP-a niži od prosjeka EU-a;

4. KOORDINACIJA POLITIKA

- (6) da uvedu pojačani mehanizam za praćenje i koordinaciju radi osiguravanja napretka u ostvarivanju prioriteta EIP-a. Za to je potrebno sljedeće:
- (a) koordinacija i potpora na razini Unije, od faza strateškog planiranja i osmišljavanja do faza provedbe i praćenja, uz pomoć niza jednostavnijih i manje opterećujućih alata politika i procesa u okviru politika, a to su:

- **zajednički program politike EIP-a**, u kojem se utvrđuju zajednički dogovorena djelovanja u okviru EIP-a, koja se trebaju provesti koordinirano i kojima se podupiru zajednička načela za istraživanje i inovacije te prioritete EIP-a utvrđeni u ovom Paktu. Program politike EIP-a trebao bi biti jasan i provediv te bi se u njemu trebalo utvrditi i opisati svako djelovanje radi njegove provedbe (na razini Unije i/ili nacionalnoj razini),
 - **posebna internetska platforma za politiku EIP-a** namijenjena izvješćivanju o: i. provedbi programa politike EIP-a (na razini Unije i nacionalnoj razini) i ii. drugim ulaganjima, reformama i aktivnostima kojima se podupiru načela i prioriteta područja EIP-a utvrđena u ovom Paktu,
 - **pregled stanja EIP-a**, u okviru kojeg se prati napredak u ostvarivanju ciljeva EIP-a na nacionalnoj razini i razini Unije s pomoću kombinacije pokazatelja i kvalitativnih analiza koji se odnose na prioritete EIP-a. Pregled stanja EIP-a trebalo bi redovito ažurirati,
 - **redoviti dijalozi o politikama između država članica i Komisije** (bilateralni i multilateralni) u svrhu potpore provedbi programa politike EIP-a, ponajprije razmjenom primjera najbolje prakse i uzajamnim učenjem, koji se odvijaju u okviru Foruma EIP-a za tranziciju. Komisija će pružati dodatnu potporu u okviru instrumenta za potporu politikama u okviru programa Obzor i Instrumenta za tehničku potporu;
- (b) zajednički dogovor Komisije i država članica o zajedničkom programu politike EIP-a, na temelju pregleda stanja EIP-a i strateških savjeta Europskog savjetodavnog odbora za istraživanje i inovacije (ERAC), i nakon odgovarajućeg savjetovanja s dionicima. Nacrt programa politike EIP-a sastavlja Forum EIP-a za tranziciju;
- (c) nakon dogovora o programu politike EIP-a države članice i Komisija razmjenjuju informacije o svojim politikama i programima koje služe kao doprinos provedbi programa politike EIP-a te u širem smislu kao doprinos načelima i prioritetima utvrđenima ovim Paktom. To uključuje informacije o provedbi postojećih i planiranju budućih politika i programa, a te se informacije razmjenjuju putem internetske platforme za politiku EIP-a;
- (d) Komisija preispituje provedbu programa politike EIP-a na nacionalnoj razini i objavljuje godišnje izvješće o trenutnom stanju provedbe EIP-a, uključujući pojedinačna izvješća o napretku svake države članice. To će služiti kao osnova za vođenje redovitih dijaloga o politikama između država članica i Komisije.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*